

GÓRSKI OBSZAR FUNKCJONALNY UWARUNKOWANIA

**ZAŁĄCZNIK NR 1. WYKAZ PROBLEMÓW I POTENCJAŁÓW, ZGŁOSZONYCH
W RAMACH BADANIA ANKIETOWEGO**

MAJ 2023

ZAŁĄCZNIK NR 1. WYKAZ PROBLEMÓW I POTENCJAŁÓW, ZGŁOSZONYCH W RAMACH BADANIA ANKIETOWEGO

Badanie ankietowe dotyczące Górskiego Obszaru Funkcjonalnego w województwie dolnośląskim przeprowadzone zostało przez Instytut Rozwoju Terytorialnego na przełomie października i listopada 2022 r., w formie ankiety internetowej, z wykorzystaniem formularza złożonego z następujących elementów:

- 1) wprowadzenie zawierające mapę Górskiego Obszaru Funkcjonalnego oraz pytania dotyczące danych kontaktowych podmiotu zgłaszającego (osoba prywatna/jednostka, adres e-mail);
- 2) części zasadniczej zawierającej:
 - a) prośbę o wskazanie maksymalnie 3 problemów¹ oraz ich lokalizacji, w każdej spośród 5 następujących kategorii:
 - transport (indywidualny i zbiorowy),
 - turystyka,
 - środowisko (przyrodnicze i kulturowe),
 - sfera społeczno-gospodarcza,
 - osadnictwo;
 - b) prośbę o wskazanie maksymalnie 3 mocnych stron² oraz ich lokalizacji, w każdej spośród 5 następujących kategorii:
 - transport (indywidualny i zbiorowy),
 - turystyka,
 - środowisko (przyrodnicze i kulturowe),
 - sfera społeczno-gospodarcza,
 - osadnictwo.

Celem ankiety było zebranie informacji na temat problemów oraz mocnych stron tego obszaru. Ankieta udostępniona została wszystkim, z wykorzystaniem wielu kanałów informacyjnych, w tym m.in. poprzez stronę www, fb oraz pocztę elektroniczną. Każdy podmiot mógł wypełnić dowolną liczbę ankiet.

Tabela 1 Wykaz problemów w Górskim Obszarze Funkcjonalnym, zgłoszonych w ramach badania ankietowego.

Podmiot zgłaszający	Lp.	Problem	Lokalizacja problemu	Kategoria
Oddział PTTK "Sudety Zachodnie" Jelenia Góra ul. 1 Maja 86 58-500 Jelenia Góra	1.	Zimą: brak wystarczającej ilości miejsc parkingowy na Polanie Jakuszyckiej	Polana Jakuszycka	Transport
	2.	Brak oznakowanego przejścia przez jezdnię na drodze krajowej nr 3	Polana Jakuszycka	Transport
	3.	Brak dostępności autobusowej w weekendy dla obszarów okolic Lubomierza, Wlenia i Lwówka	Lubomierz, Wleń i Lwówek	Transport
	4.	Zimą: kolizja rekreacyjnych tras narciarskich z zawodniczymi trasami narciarskimi, podczas zawodów organizowanych przez DCS, co w zimie będzie miało miejsce praktycznie podczas każdego weekendu	Polana Jakuszycka - przy północno-wschodniej granicy nowego Dolnośląskiego Centrum Sportu, przy przejeździe kolejowym	Turystyka
	5.	Zimą: kolizja znakowanego szlaku pieszego, zielonego z zawodniczymi trasami narciarskimi, które wykorzystują częściowo szlak zielony, uniemożliwiający pieszym korzystanie ze szlaku zielonego w kierunku północnym w głąb Gór Izerskich	Polana Jakuszycka - przy północno-wschodniej granicy nowego Dolnośląskiego Centrum Sportu, przy przejeździe kolejowym	Turystyka
Osoba prywatna	6.	Dostępność autobusowa	Cały obszar	Transport
	7.	Deweloperka bez kontroli	Wszędzie	Transport
	8.	Nieuzasadniona blokada dostępności terenu przez urzędników	Góry	Turystyka
	9.	Smog	Miasta w kotlinach	Środowisko
	10.	Niszczące zabytki w prywatnych rękach	Bobrow, Dąbrowica	Środowisko
	11.	Wyludnianie się miast	-	Społeczno-gospodarcza
	12.	Brak atrakcyjnych uczelni - ucieczka młodzieży	-	Społeczno-gospodarcza
Gmina Miejska Nowa Ruda	13.	Dostępność autobusowa	Miasto Nowa Ruda	Transport
	14.	Dworce kolejowe	Centrum, przedmieście, zdrojowisko	Transport
	15.	Dostępność rowerowa	Część miasta Nowa Ruda	Transport
	16.	Stan obiektów zabytkowych	Miasto Nowa Ruda	Turystyka
	17.	Stan szlaków turystycznych	Miasto Nowa Ruda	Turystyka

¹ Przez problem należało rozumieć - braki, ograniczenia, negatywne zmiany, konflikty przestrzenne.

² Przez mocne strony należało rozumieć - atuty, zalety, potencjały.

ZAŁĄCZNIK NR 1. WYKAZ PROBLEMÓW I POTENCJAŁÓW, ZGŁOSZONYCH W RAMACH BADANIA ANKIETOWEGO

Podmiot zgłaszający	Lp.	Problem	Lokalizacja problemu	Kategoria
	18.	Stan infrastruktury turystycznej	Miasto Nowa Ruda	Turystyka
	19.	Jakość powietrza	Miasto Nowa Ruda	Środowisko
	20.	Wzmoczona gospodarka leśna	Miasto Nowa Ruda	Środowisko
	21.	Brak elementów dziewiczych, nie dotkniętych ręką człowieka przez dłuższy czas np. w lasach	Obszary leśne	Środowisko
	22.	Starzejące się społeczeństwo	Nowa Ruda	Społeczno-gospodarcza
	23.	Migracja z miasta	Nowa Ruda	Społeczno-gospodarcza
	24.	Długotrwałe bezrobocie	Nowa Ruda	Społeczno-gospodarcza
	25.	Rozproszona zabudowa	Miasto Nowa Ruda	Osadnictwo
	26.	Słaba jakość nowej zabudowy, brak remontu i popadanie z ruinę starych budynków	Miasto Nowa Ruda	Osadnictwo
	27.	Dostępność do usług gastronomicznych, brak restauracji, hoteli, pensjonatów	Miasto Nowa Ruda	Osadnictwo
Stowarzyszenie na rzecz zrównoważonego rozwoju Gór Izerskich "Flins"	28.	Brak systemu publicznych parkingów.	Kurorty: Świeradów-Zdrój, Karpacz, Szklarska Poręba	Transport
	29.	Brak dużych miejskich parkingów i sprzężonej nimi komunikacji publicznej	Sudeckie kurorty	Transport
	30.	Brak transportu publicznego pomiędzy kurortami i atrakcjami turystycznymi w okolicy publicznej (m.in. pomiędzy Szklarską Porębą i Świeradowem).	Sudety zachodnie	Transport
	31.	Brak ścieżek i pasów rowerowych w kurortach i ich okolicach.	Sudety zachodnie	Transport
	32.	Brak systemu utrzymywania szlaków rowerowych	Sudety zachodnie	Turystyka
	33.	Brak współpracy samorządów w promocji turystycznej mikroregionów. Brak promocji mikroregionu jako wspólnego produktu turystycznego.	Góry i Pogórze Izerskie	Turystyka
	34.	Boom deweloperski, złe palny przestrzenne degradujące gminy turystyczne na wielu polach. - przestrzennym, środowiskowym, społecznym	Kurorty i mniejsze gminy górskie	Turystyka
	35.	Nie dostrzeganie przez władze gmin, innych form rozwoju turystyki niż turystyka masowa.	Kurorty i gminy aspirujące do tego miana	Turystyka
	36.	Zbyt liberalne plany przestrzenne. Inwestycje turystyczne których głównym celem jest lokata kapitału w apartamenty.	Kurorty: Świeradów-Zdrój, Szklarska Poręba, Karpacz	Turystyka
	37.	Brak Izerskiego Parku Krajobrazowego	Góry i Pogórze Izerskie	Środowisko
	38.	Zagrożenie wód mineralnych przez prac zimne deweloperów, wywołane złym planem przestrzennym	Świeradów-Zdrój	Środowisko
	39.	Zanieczyszczone rzeki w kurortach poprzez niewydolną, źle zrealizowaną i czy źle zarządzaną kanalizację	Kurorty: Świeradów-Zdrój, Szklarska Poręba, Karpacz	Środowisko
	40.	Degradacja i celowe niszczenie zabytkowej zabudowy	Sudety i Przedgórze Sudeckie	Środowisko
	41.	Paskudna demografia na obszarach najbardziej gorących turystycznie/ wypychanie lokalnej społeczności przez masowy ruch turystyczny	Kurorty	Środowisko
	42.	Mieszkania i działki wykupowane przez ludzi nie mieszkających na stałe w danych miejscowościach, Efekt: wzrost cen poza możliwości nabywcze lokalnych społeczności.	Kurorty	Społeczno-gospodarcza
	43.	Niskie zarobki w branży turystycznej	Sudeckie kurorty	Społeczno-gospodarcza
	44.	Brak miejsc pracy poza sektor turystycznym, brak inwestycji w sektorze poza turystycznym	Miejscowości podgórski	Społeczno-gospodarcza
	45.	Brak wspólnej strategii gmin na ściąganiu nowych mieszkańców	Góry i Pogórze Izerskie	Osadnictwo
	46.	Brak dostępnych mieszkań do kupna lub wynajmu, jako że t stały się lokatą kapitału dla ludzi z zewnątrz, brak gminnych inwestycji w mieszkalnictwo		Osadnictwo
	47.	Presja przekalowanych inwestycji turystycznych, odstrasza potencjalnych nowych osadników	Miejsca atrakcyjne krajobrazowo	Osadnictwo
	48.	Niska jakość życia oparta na codziennym funkcjonowaniu w miejscowości turystycznej - korki, kolejki, zanieczyszczone powietrze	Sudeckie kurorty	Osadnictwo
	49.	Presja deweloperów na zabudowę zniechęcającą i przeganiającą potencjalnych osadników	Świeradów-Zdrój	Osadnictwo
Gmina Świerawa	50.	Nieregularny i zamierzający transport publiczny	Niemal cały Obszar Funkcjonalny	Transport
	51.	Bardzo niska jakość dróg, zwłaszcza wojewódzkich i powiatowych	Niemal cały Obszar Funkcjonalny	Transport
	52.	Niska dostępność kolejowa	Niemal cały Obszar Funkcjonalny	Transport
	53.	Nadmierna presja turystyczna w niektórych obszarach	Karkonosze, Góry Stołowe	Turystyka

ZAŁĄCZNIK NR 1. WYKAZ PROBLEMÓW I POTENCJAŁÓW, ZGŁOSZONYCH W RAMACH BADANIA ANKIETOWEGO

Podmiot zgłaszający	Lp.	Problem	Lokalizacja problemu	Kategoria
	54.	Niewystarczająca infrastruktura turystyczna w niektórych obszarach	Góry Kaczawskie, Wałbrzyskie, Bystrzyckie i inne	Turystyka
	55.	Nierównomierna promocja turystyczna obszaru, skupianie się tylko na wybranych, wybitnych atrakcjach (np. Książ)	-	Turystyka
	56.	Degradacja krajobrazu poprzez reklamy wielkoformatowe	Cały obszar, zwłaszcza w pobliżu dróg krajowych	Środowisko
	57.	Dramatyczna jakość powietrza w miesiącach zimowych	Niemal cały obszar, zwłaszcza miejscowości położone w dolinach	Środowisko
	58.	Susze	Niemal cały obszar	Środowisko
	59.	Odpływ społeczeństwa z obszarów peryferyjnych do dużych miast (zwłaszcza do Wrocławia)	Niemal cały obszar	Społeczno-gospodarcza
	60.	Niska aktywność społeczna, zwłaszcza po pandemii	Niemal cały obszar, z wyjątkami	Społeczno-gospodarcza
	61.	Utrudniony dostęp do pracy i usług publicznych (również poprzez problemy transportowe)	Niemal cały obszar	Społeczno-gospodarcza
	62.	Niewystarczająca infrastruktura (wodociąg, ścieki, gaz, internet)	Wiele obszarów podgórskich	Osadnictwo
	63.	Nadmierna presja budowlana na obszarach przyrodniczo i krajobrazowo cennych	Karkonosze, Kotlina Kłodzka	Osadnictwo
Gmina Radków	64.	Dostępność kolejowa	Ścinawka Średnia - Radków	Transport
	65.	Parkingi samochodowe	Karlów	Transport
	66.	Obiekty gastronomiczne	Teren gminy Radków	Turystyka
	67.	Jakość powietrza w okresie zimowym	Teren gminy Radków	Środowisko
	68.	Rynek pracy	Teren gminy Radków	Społeczno-gospodarcza
	69.	Demografia	Teren gminy Radków	Społeczno-gospodarcza
	70.	Dostęp do usług	Teren gminy Radków	Osadnictwo
Stowarzyszenie "Lokalna Grupa Działania Partnerstwo Kaczawskie"	71.	Brak czynnej linii kolejowej	Bolków, Wojcieszów, Świerzawa	Transport
	72.	Brak parkingów, w tym dla autokarów	Wojcieszów - przy większości atrakcji turystycznych, np. pod Górą Miłek, Świerzawa - Sędziszowa - przy Wielisławce,	Transport
	73.	Ograniczony transport publiczny (autokary, busy)	Wojcieszów, Świerzawa, Bolków	Transport
	74.	Zbyt trudne treści na tablicach informacyjno-edukacyjnych a miejscami brak tablic	Wielisławka, Żeleźniak,	Turystyka
	75.	Brak infrastruktury lub zniszczona przy większości atrakcji przyrodniczo-kulturowych	Pod Górą Miłek, Żeleźniak - Radzimowice	Turystyka
	77.	Zaniedbane i źle oznakowane szlaki	Pod Górą Miłek, Radzimowice, Lipa, Dobków, Podgórze	Turystyka
	78.	Wzmrożona wycinka lasów	Bolków, Świerzawa, Wojcieszów	Środowisko
	79.	Dramatyczna jakość powietrza	Wszędzie	Środowisko
	80.	Zaniedbane/zniszczone zabytki i domy charakterystyczne dla zabudowy sudeckiej	Jastrowiec, Lipa, Dobków, Wojcieszów, Podgórze	Środowisko
	81.	Zagrożenie marginalizacją	Świerzawa, Wojcieszów	Środowisko
	82.	Starzejące się społeczeństwo, około 22-24% to mieszkańcy poprodukcyjni	Wszędzie	Społeczno-gospodarcza
	83.	Migracje do większych miejscowości	Wszędzie, a najwięcej w Wojcieszowie	Społeczno-gospodarcza
	84.	Zbyt nowoczesna zabudowa zaburza krajobraz wiejski	Wszędzie	Osadnictwo
Osoba prywatna	85.	Malejąca siatka połączeń komunikacji PKS (m.in. Bystrzyca-Kłodzko, Bystrzyca-Polanica w ogólności, czy Kłodzko-Kudowa w godzinach wieczornych)	Kłodzko-Kudowa	Transport
	86.	Niedostosowane składy PKP do potrzeb, tzn. za małe składy w godzinach największego zainteresowania (np. na trasie Kudowa-Kłodzko po 7 rano jedzie jeden wagon, w związku z czym część osób nie zostaje zabranych)	Kłodzko-Kudowa	Transport

ZAŁĄCZNIK NR 1. WYKAZ PROBLEMÓW I POTENCJAŁÓW, ZGŁOSZONYCH W RAMACH BADANIA ANKIETOWEGO

Podmiot zgłaszający	Lp.	Problem	Lokalizacja problemu	Kategoria
	87.	Nieograniczona sprzedaż nieruchomości w najbardziej atrakcyjnych miejscach (tj. wzgórza, lasy, parki, nawet obszary ochrony uzdrowiskowej) pod apartamenty. Ludziom "zabiera się" cenne przyrodniczo miejsca, które powinny być dobrem wszystkich na rzecz budowy kolejnych nieruchomości. W przypadku Polanicy-Zdrój ma to miejsce w strefach ochronnych (nawet strefie "A"). Wycięcie lasów, zabetonowanie obszarów zielonych na pewno nie "przyciągnie" większej liczby turystów, a wręcz przeciwnie będzie powodem wyboru innych destynacji. Miejscowości, które czerpią największy dochód z turystyki czy lecznictwa uzdrowiskowego podejmują działania sprzeczne z tymi celami, a ich skutki są często nieodwracalne.	Polanica-Zdrój	Transport
	88.	Brak regulacji na poziomie uchwał rady gminy, które wprowadzałyby zasady w zakresie zabudowy miejskiej. Prowadzone remonty budynków czy budowa nowych budynków nie ma ograniczeń w zakresie kolorystyki pokryć dachowych, ujednolicenia stolarki okiennej czy nawet sposobu lokalizacji budynku (często budynki są usytuowane w różne strony, w jednej dzielnicy budowane są budynki różnej zabudowy i wysokości). Potrzebne są działania, które wprowadzą ład przestrzenny i wstrzymają przypadkowość i "bałagan" przestrzenny.	Polanica-Zdrój, Stary Wielistaw	Środowisko
	89.	Problem wiąże się z ww. opisanym problemem w kat. nr 3. Gminy szukają dodatkowych dochodów w sprzedaży nieruchomości. Sprzedawane są najbardziej atrakcyjne nieruchomości zlokalizowane na cennych obszarach przyrodniczych, środowiskowych, leczniczych (działki w lasach, parkach, strefach ochronnych). Sprzedaż działek "zastaniana" elastycznym podejściem gminnych komisji urbanistycznych czy "dziurawym" planem urządzania lasu pozbawia te miejscowości tego, co najcenniejsze, co w dalszej kolejności prowadzi do spadku zainteresowania przez turystów i brak osiągnięcia celu zamierzonego przez władze gminy.	Polanica-Zdrój	Osadnictwo
Gmina Kłodzko	90.	Dostępność kolejowa	Gmina Kłodzko	Transport
	91.	Dostępność autobusowa	Gmina Kłodzko	Transport
	92.	Trasy rowerowe		Transport
	93.	Niski poziom zagospodarowania turystycznego		Turystyka
	94.	Brak infrastruktury towarzyszącej	Gmina Kłodzko	Turystyka
	95.	Jakość powietrza	Gmina Kłodzko	Środowisko
	96.	Gospodarka odpadami i niski stopień infrastruktury ochrony środowiska	Gmina Kłodzko	Środowisko
	97.	Niski stopień atrakcyjności inwestycyjnej gminy	Gmina Kłodzko	Społeczno-gospodarcza
	98.	Ujemny przyrost demograficzny oraz proces starzenia się społeczeństwa	Gmina Kłodzko	Społeczno-gospodarcza
	99.	Liczba osób korzystająca z pomocy społecznej	Gmina Kłodzko	Społeczno-gospodarcza
	100.	Niski stopień dostępności do infrastruktury kanalizacyjnej i wodociągowej	-	Osadnictwo
	101.	Brak rozbudowanej infrastruktury drogowej i słaba jakość istniejącej	-	Osadnictwo
	102.	Ograniczony dostęp do dobrej jakości mieszkań komunalnych i niskoczynszowych	-	Osadnictwo
Gmina Nowa Ruda	103.	Dostępność autobusowa	Gmina Nowa Ruda	Transport
	104.	Dostępność samochodowa	Drogi powiatowe	Transport
	105.	Trasy rowerowe	Wzdłuż głównych dróg / po trasie dawnej kolei sowiogórskiej / cała gmina	Transport
	106.	Brak wystarczającej liczby miejsc parkingowych / brak miejsca na budowę kolejnych parkingów / problem nasila się przy wysokich opadach śniegu	Przełęcz Sokola/ Przełęcz Jugowska/ Przełęcz Woliborska	Turystyka
	107.	Brak hotelu z dużą liczbą miejsc noclegowych i restauracyjnych z dobrą jakością obsługi	Ludwikowice Kłodzkie	Turystyka
	108.	Brak funduszy na odnawianie infrastruktury turystycznej i oznakowania, który ulega zniszczeniu / odśnieżanie tras narciarstwa śladowego	Wzgórza Włodzickie/ Góry Sowie	Turystyka
	109.	Niski poziom skanalizowania gminy	Gmina Nowa Ruda	Środowisko
	110.	Brak produktów regionalnych	Gmina Nowa Ruda	Środowisko
	111.	Niska świadomość ekologiczna (segregacja śmieci, palenie w piecach)	Gmina Nowa Ruda	Środowisko
	112.	Brak stabilności i przewidywalności gospodarczej, co skutkuje małą liczbą inwestycji prywatnych	Gmina Nowa Ruda	Społeczno-gospodarcza
	113.	Starzejące się społeczeństwo, poszukiwanie przez młodych ludzi pracy poza terenem gminy, co skutkuje zmniejszeniem się liczby mieszkańców, a co spowodowane jest małą liczbą dużych zakładów pracy	Gmina Nowa Ruda	Społeczno-gospodarcza

ZAŁĄCZNIK NR 1. WYKAZ PROBLEMÓW I POTENCJAŁÓW, ZGŁOSZONYCH W RAMACH BADANIA ANKIETOWEGO

Podmiot zgłaszający	Lp.	Problem	Lokalizacja problemu	Kategoria
	114.	Zmniejszająca się liczba mieszkańców	Gmina Nowa Ruda	Społeczno-gospodarcza
	115.	Mały procent skanalizowania gminy	Gmina Nowa Ruda	Osadnictwo
	116.	Mały procent zgazyfikowania gospodarstw domowych	Gmina Nowa Ruda	Osadnictwo
	117.	Obszary bez dostępu do wody bieżącej w okresie suszy	Dworki	Osadnictwo
Park Narodowy Gór Stołowych	118.	Słabo rozwinięta komunikacja zbiorowa (likwidacja linii autobusowych, brak dogodnych połączeń z miejscowościami w górach umożliwiającich zwiedzanie obszaru Gór Stołowych bez korzystania z własnego samochodu)	Obszar Gór Stołowych i gmin ościennych	Transport
	119.	Bardzo intensywny ruch pojazdów indywidualnych (wynikający ze słabo rozwiniętej komunikacji zbiorowej)	Obszar Gór Stołowych i gmin ościennych	Transport
	120.	Brak wdrożonego kompleksowego rozwiązania zatrzymującego ruch pojazdów indywidualnych (parkingi) i możliwości skorzystania z transportu publicznego wieloosobowego	Obszar Gór Stołowych i gmin ościennych	Transport
	121.	Silna presja turystyczna – duża liczba turystów na niewielkim obszarze oraz koncentracja ruchu turystycznego w rejonach najbardziej atrakcyjnych - Szczeliniec Wielki, Błędne Skały	Obszar Parku Narodowego Gór Stołowych	Turystyka
	122.	Duża ilość pojazdów na parkingach, parkowanie w miejscach niedozwolonych, blokowanie dróg publicznych, blokowanie wjazdów na drogi leśne (w tym dojazdy pożarowe)	Obszar Gór Stołowych (w szczególności parkingi leżące przy tzw. Szosie Stu Zakrętów – DK 387)	Turystyka
	123.	Rosnąca presja inwestycyjna (powstawanie obiektów małej architektury oraz tzw. domków letniskowych w rejonie górskim. Zaburzenie naturalnego krajobrazu w obszarze chronionym przez intensyfikację	Obszar Gór Stołowych	Turystyka
	124.	Deficyt wody pitnej w obszarach górskich związany z rosnącą liczbą turystów i wzrostem zapotrzebowania na wodę – miejscowości w obszarze Gór Stołowych	Miejscowości Gór Stołowych	Środowisko
	125.	Rosnąca ilość ścieków (wynikająca z problemu 1), brak odpowiedniej infrastruktury kanalizacyjnej i wystarczającej skuteczności oczyszczalni ścieków – miejscowości w obszarze Gór Stołowych	Miejscowości Gór Stołowych	Środowisko
	126.	Zanieczyszczenia wynikające z działalności turystycznej (nieczystości stałe, nieczystości płynne, hałas)	Obszar Gór Stołowych	Środowisko
	127.	Niestabilność zatrudnienia w branżach związanych z turystyką (sezonowe zmiany zatrudnienia)	Obszar Gór Stołowych	Społeczno-gospodarcza
	128.	Migracja ludności związana z zatrudnieniem - praca w zakładach produkcyjnych na terenie Czech oraz wyjazdy zarobkowe (Niemcy, Wlk. Brytania)	Obszar Gór Stołowych	Społeczno-gospodarcza
	129.	Zanikanie tradycyjnych form gospodarowania na obszarach wiejskich	Obszar Gór Stołowych	Społeczno-gospodarcza
	130.	Urbanizacja nowych obszarów – zabudowa na cele turystyczne (tzw. domki letniskowe), brak nawiązania do architektury tradycyjnej, przenoszenie wzorów architektonicznych obcych regionowi (np. z terenów Podhala)	Obszar Gór Stołowych	Osadnictwo
	131.	Problemy z przestarzałą w wielu miejscach infrastrukturą energetyczną wywołującą przerwy w dostępie prądu	Obszar Gór Stołowych	Osadnictwo
	132.	Wprowadzanie roślin inwazyjnych i potencjalnie inwazyjnych jako rośliny ozdobne w przestrzeni publicznej i ogrodach przydomowych	Obszar Gór Stołowych	Środowisko
Gmina Miejska Dzierżoniów	133.	Brak wystarczającej ilości miejsc parkingowych	Teren Dzierżoniowa	Transport
	134.	Wysokie koszty funkcjonowania transportu miejskiego połączeń komunikacyjnych	Teren Dzierżoniowa	Transport
	135.	Brak wystarczającej ilości miejsc parkingowych w Górach Sowich	Przełęcz w Górach Sowich	Transport
	136.	Brak wystarczającej infrastruktury turystycznej (np. mało miejsc noclegowych)	Miasto Dzierżoniów	Turystyka
	137.	Brak środków miejskich na rozwijanie/poszerzanie oferty turystycznej	Miasto Dzierżoniów	Turystyka
	138.	Niski poziom infrastruktury turystycznej Gór Sowich	Góry Sowie	Turystyka
	139.	Zła jakość powietrza atmosferycznego w okresie grzewczym	Teren Dzierżoniowa	Środowisko
	140.	Zagrożenia w zakresie wód opadowych i roztopowych	Teren zurbanizowany Dzierżoniowa	Środowisko
	141.	Odływ młodych ludzi do dużych miast (młodzież po etapie nauki w ośrodkach akademickich nie wraca do rodzinnych miast)	Obszar aglomeracji dzierżoniowskiej	Społeczno-gospodarcza
	142.	Utrzymujący się trend w zakresie ujemnego przyrostu naturalnego	Obszar aglomeracji dzierżoniowskiej	Społeczno-gospodarcza
	143.	Niewykorzystane pod względem gospodarczym walory atrakcji turystycznych	Obszar aglomeracji dzierżoniowskiej	Społeczno-gospodarcza
	144.	Duże zróżnicowanie pomiędzy gminami w zakresie wykształcenia, oferty pracy i aktywności zawodowej mieszkańców	Obszar aglomeracji dzierżoniowskiej	Społeczno-gospodarcza

ZAŁĄCZNIK NR 1. WYKAZ PROBLEMÓW I POTENCJAŁÓW, ZGŁOSZONYCH W RAMACH BADANIA ANKIETOWEGO

Podmiot zgłaszający	Lp.	Problem	Lokalizacja problemu	Kategoria
	145.	Starzenie się społeczeństwa (coraz więcej osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do osób w wieku produkcyjnym)	Obszar aglomeracji dzierzoniowskiej	Osadnictwo
	146.	Mały dostęp do lokali komunalnych	Obszar aglomeracji dzierzoniowskiej	Osadnictwo
Gmina Bogatynia	147.	Brak połączenia kolejowego	Miasto i gmina Bogatynia	Transport
	148.	Brak sieci tras rowerowych	Miasto i gmina Bogatynia	Transport
	149.	Zły stan dróg na terenie gminy	Gmina Bogatynia	Transport
	150.	Brak turystycznych szlaków tematycznych	Miasto i gmina Bogatynia	Turystyka
	151.	Brak atrakcji turystycznych - zły stan obiektów zabytkowych na terenie gminy	Miasto i gmina Bogatynia	Turystyka
	152.	Brak sieci tras rowerowych połączonych z infrastrukturą rowerową Czech i Niemiec	Miasto i gmina Bogatynia	Turystyka
	153.	Dzkie wysypiska na terenie gminy	Miasto i gmina Bogatynia	Środowisko
	154.	Niewystarczająca promocja dziedzictwa kulturowego	Miasto i gmina Bogatynia	Środowisko
	155.	Niska emisja	Miasto i gmina Bogatynia	Środowisko
	156.	Migracja osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym	Miasto i gmina Bogatynia	Społeczno-gospodarcza
	157.	Niska atrakcyjność inwestycyjna gminy	Miasto i gmina Bogatynia	Społeczno-gospodarcza
	158.	Uzależnienie sytuacji gospodarczej i finansowej Gminy od funkcjonowania kopalni i elektrowni „Turów”	Miasto i gmina Bogatynia	Społeczno-gospodarcza
	159.	Zły stan techniczny mieszkań komunalnych	Miasto i gmina Bogatynia	Osadnictwo
	160.	Niedostatecznie rozwinięta sieć ciepłownicza	Miasto i gmina Bogatynia	Osadnictwo
	161.	Zły stan infrastruktury rekreacyjnej	Miasto i gmina Bogatynia	Turystyka
Gmina Leśna	162.	Niewystarczająca liczba miejsc parkingowych	Miasto Leśna	Transport
	163.	Słaba dostępność transportu zbiorowego	Obszar gminy Leśna	Transport
	164.	Mało tras rowerowych, istniejące głównie w ruchu drogowym	Obszar gminy Leśna	Transport
	165.	Słabo rozwinięta infrastruktura turystyczna	Obszar gminy Leśna	Turystyka
	166.	Słaba współpraca pomiędzy podmiotami turystycznymi	Obszar gminy Leśna	Turystyka
	167.	Słabo rozwinięta infrastruktura wodno-kanalizacyjna	Obszar gminy Leśna	Środowisko
	168.	W okresie zimowym problem z jakością powietrza	Miasto Leśna	Środowisko
	169.	Niedofinansowane dziedzictwo kulturowe (zabytki)	Obszar gminy Leśna	Środowisko
	170.	Starzenie się społeczeństwa	Obszar gminy Leśna	Społeczno-gospodarcza
	171.	Niewielki rynek pracy (brak dużych przedsiębiorców)	Obszar gminy Leśna	Społeczno-gospodarcza
	172.	Dość duża odległość do dróg krajowych, autostrad	Obszar gminy Leśna	Społeczno-gospodarcza
	173.	Rozdrobniona zabudowa	Obszar gminy Leśna	Osadnictwo
	174.	Słabo rozwinięta infrastruktura wodno-kanalizacyjna	Obszar gminy Leśna	Osadnictwo
	175.	Słabo rozwinięta infrastruktura teleinformatyczna	Obszar gminy Leśna	Osadnictwo

Tabela 2 Wykaz potencjałów w Górskim Obszarze Funkcjonalnym, zgłoszonych w ramach badania ankietowego.

Podmiot zgłaszający	Lp.	Potencjał	Lokalizacja potencjału	Kategoria
Osoba prywatna	1.	Coraz lepsza jakość nawierzchni dróg lokalnych	-	Transport
	2.	Wysoka jakość kolei (szynobusy)	-	Transport
	3.	Poprawa dojazdu na lotnisko we Wrocławiu	-	Transport
	4.	Góry piękne jak zawsze	-	Turystyka
	5.	Świetna baza noclegowa na każdą kieszeń	-	Turystyka
	6.	Chronione tereny - KPN, rezerваты z dala od utartych szlaków	-	Środowisko

ZAŁĄCZNIK NR 1. WYKAZ PROBLEMÓW I POTENCJAŁÓW, ZGŁOSZONYCH W RAMACH BADANIA ANKIETOWEGO

Podmiot zgłaszający	Lp.	Potencjał	Lokalizacja potencjału	Kategoria
	7.	Atrakcyjność przyrodnicza i rekreacyjna wobec popularności pracy zdalnej argumentem na rzecz przyciągnięcia nowych, wykształconych mieszkańców	-	Społeczno-gospodarcza
	8.	Dostępność rekreacji na najwyższym poziomie szansą w sytuacji zmiany stylu życia wielu ludzi na zdrowszy i aktywny	-	Społeczno-gospodarcza
Gmina Miejska Nowa Ruda	9.	Parkingi	Nowa Ruda	Transport
	10.	Trasy rowerowe	Nowa Ruda	Transport
	11.	Dostępność kolejowa	Nowa Ruda	Transport
	12.	Atrakcje turystyczne	Nowa Ruda	Środowisko
	13.	Wielość zabytków	Nowa Ruda	Środowisko
	14.	Dziedzictwo kulturowe	Nowa Ruda	Społeczno-gospodarcza
	15.	Dużo obszarów leśnych	Nowa Ruda	Społeczno-gospodarcza
	16.	Bliskość czeskich zakładów produkcyjnych	Nowa Ruda	Osadnictwo
	17.	Obiekty sportowe	Nowa Ruda	Osadnictwo
	18.	Sieć wodociągowa i kanalizacyjna	Nowa Ruda	Osadnictwo
Stowarzyszenie na rzecz zrównoważonego rozwoju Gór Izerskich "Flins"	19.	Szlak rowerowy ER- 2 łączący całe Sudety - ale do gruntownego odświeżenia	Sudety	Transport
	20.	Finansowanie z centrum transportu autobusowego	Powiaty w górach	Transport
	21.	Kolej - istniejąca i realizowane projekty	Szklarska Poręba, Świeradów-Zdrój, Karpacz	Transport
	22.	Walory i ilość atrakcji turystycznych	Sudety	Turystyka
	23.	Nasycenie zabytkami i historycznymi budynkami, uatrakcyjnijające krajobraz, nie spotykane w innych częściach Polski. Potrzebne jednak wsparcie remontów na poziomie samorządów	Sudety i Przedgórze Sudeckie	Środowisko
	24.	Górski krajobraz i przyroda i chęć obcowania z nim ludzi żyjących w skrajni przekształconym krajobrazie	Sudety	Środowisko
	25.	Miejsca pracy w istniejących i powstających hotelach	-	Społeczno-gospodarcza
	26.	Upowszechnianie pracy zdalnej, której efektem może być osadnictwo dobrze zarabiających osób z wielkich miast, będących powiewem świeżości w skostniałych lokalnych społecznościach	Sudety	Osadnictwo
	27.	Gminne programy osiedleńcze w oparciu o publiczne programy mieszkaniowe, ale także o np. pomoc, pośrednictwo w restauracji zabytkowych budynków	Sudety, szczególnie kurorty o większych możliwościach finansowych	Osadnictwo
	28.	Moda na ekologię, naturalne życie, uświadomieni sobie niskiej jakości życia na przedmieściach metropolii	Sudety	Osadnictwo
	29.	Ruch turystyczny generujący także popyt na unikalna produkty i usługi, szansa dla kreatywnych przedsiębiorczych mieszkańców	Sudety	Społeczno-gospodarcza
	30.	Baza noclegowa na wysokim poziomie	Sudeckie kurorty	Turystyka
Gmina Świerzawa	31.	Potencjał do tworzenia tras rowerowych	Niemal cały obszar	Transport
	32.	Istniejąca i rozwijana infrastruktura rowerowa	Singletrack Glacensis, Kaczawskie Single Tracki, Świeradów-Zdrój	Transport
	33.	Obecność wybitnych zabytków, przyciągających turystów z całego świata	Książ, Kościół pokoju w Świdnicy, Dolina Pałaców i Ogrodów	Turystyka
	34.	Rozwijające się zagospodarowanie turystyczne w mniej rozpoznawalnych miejscach	Sudety Wałbrzyskie, Rudawy Janowickie	Turystyka
	35.	Wiele bardzo atrakcyjnych regionów, jeszcze powszechnie nierozpoznawalnych	Góry Kaczawskie	Turystyka
	36.	Tradycyjny krajobraz wsi sudeckiej	Tereny podgórskie	Środowisko
	37.	Dziedzictwo historyczne i kulturowe	Cały obszar	Środowisko
	38.	Tereny cenne przyrodniczo	Obszary górskie, tereny leśne	Środowisko
	39.	Infrastruktura społeczna i kulturalna (świetlice, tereny rekreacyjne)	Niemal cały obszar	Osadnictwo
Gmina Radków	40.	Gminny darmowy transport zbiorowy	Gmina Radków	Transport
	41.	Trasy rowerowe	Gmina Radków	Transport
	42.	Stacje ładowania samochodów elektrycznych	Ścinawka Średnia, Radków, Wambierzyce, Karlów	Transport
	43.	Atrakcje turystyczne	Wambierzyce, Karlów, Radków	Turystyka
	44.	Zasoby środowiska przyrodniczego	Karlów, Pasterka, Radków	Środowisko
	45.	Dostępność do usług i terenów rekreacyjnych		

ZAŁĄCZNIK NR 1. WYKAZ PROBLEMÓW I POTENCJAŁÓW, ZGŁOSZONYCH W RAMACH BADANIA ANKIETOWEGO

Podmiot zgłaszający	Lp.	Potencjał	Lokalizacja potencjału	Kategoria
Stowarzyszenie "Lokalna Grupa Działania Partnerstwo Kaczawskie"	46.	Single track	Świerzawa, Wojcieszów	Transport
	47.	Baza noclegowa i restauracje	Stara Kraśnica, Dobków, Podgórk, Sędziszowa, Wojcieszów, Sokołowiec, Lubiechowa, Jastrowiec.	Turystyka
	48.	Zamki, wioska spa, gry terenowe	Dobków, Bolków, Świny, Wojcieszów	Turystyka
	49.	Oferta warsztatów rękodzielniczych, edukacyjnych Sudeckiej Zagrody Edukacyjnej	Jastrowiec, Dobków, Wojcieszów, Sędziszowa, Rzeszówek	Turystyka
	50.	Bogata bioróżnorodność i georóżnorodność, rezerваты, obszar Natura 2000	Na całym obszarze	Środowisko
	51.	Zamki, pałace, kościoły	Bolków, Świny, Wojcieszów, Podgórk i Świerzawa, Lipa, Płonina	Środowisko
	52.	Rozwój branży turystycznej	Świerzawa	Społeczno-gospodarcza
Osoba prywatna	53.	Potencjał tkwi przede wszystkim w transporcie kolejowym, ponieważ pozwala on "odciążyć przeładowane" drogi. Jeżeli wszyscy mamy dążyć do zrównoważonego rozwoju, to kluczowym elementem jest zmniejszenie presji na środowisko, redukcja emisji i dostosowanie infrastruktury do gospodarowania w sposób zrównoważony	Dolny Śląsk	Transport
	54.	Dolny Śląsk to jeden z najbardziej atrakcyjnych turystycznie regionów Polski. Zdecydowanie potencjał jest sam w sobie, tzn. nie jest potrzebne budowanie żadnych dodatkowych atrakcji, a wyeksponowanie tego, co jest.	Dolny Śląsk	Turystyka
	55.	Kotlina Kłodzka to region, którego atrakcyjność wynika przede wszystkim z ogromnych zasobów przyrodniczo-środowiskowych. Czyste powietrze, wyjątkowe trasy górskie, unikatowa fauna i flora to bogactwo tego miejsca. Bezwzględnie należy je chronić przed antropopresją.	Kotlina Kłodzka	Środowisko
Gmina Nowa Ruda	56.	Funkcjonująca sieć górskich tras rowerowych	Góry Sowie	Transport
	57.	Istniejąca kolej, którą można przewozić rowery	Bartnica, Świerki, Ludwikowice Kłodzkie	Transport
	58.	Dostępność samochodowa górskich przełęczy	Góry Sowie	Transport
	59.	Oznakowane górskie szlaki piesze i rowerowe	Góry Sowie	Turystyka
	60.	Istniejąca baza obiektów noclegowych	Góry Sowie	Turystyka
	61.	Architektura, zabytki techniki i inne atrakcje lub potencjalne atrakcje sprzed 1945 r.	Gmina Nowa Ruda	Turystyka
	62.	Góry Sowie, Wzgórza Włodzkie jako doskonałe cele dla turystów / piechurów	Góry Sowie, Wzgórza Włodzkie	Środowisko
	63.	Bogata historia regionu	Gmina Nowa Ruda	Środowisko
	64.	Największy potencjał na terenie gminy ma w sobie pałac w Bożkowie, niestety obecnie w rękach prywatnych, popada w coraz gorszy stan. Byłby największą atrakcją w całym regionie.	Bożków	Środowisko
	65.	Możliwość korzystania ze środków zewnętrznych - unijnych, krajowych	Gmina Nowa Ruda	Społeczno-gospodarcza
	66.	Transgraniczne położenie - dojazd komunikacją zbiorową do miejsc pracy w Czechach	Gmina Nowa Ruda	Społeczno-gospodarcza
	67.	Bliskość strefy ekonomicznej w Nowej Rudzie, Wałbrzychu	Gmina Nowa Ruda	Społeczno-gospodarcza
	68.	Dobra oferta edukacyjna, coraz lepsza infrastruktura oświatowa	Ludwikowice Kłodzkie, Jugów, Bożków	Osadnictwo
	69.	Zabytkowe budynki wystawione na sprzedaż	Gmina Nowa Ruda	Osadnictwo
	70.	Tendencja do budowania letnich domów w górach	Góry Sowie	Osadnictwo
Park Narodowy Gór Stołowych	71.	Odtwarzanie i remonty linii kolejowych w rejonach górskich	Miejscowości w sąsiedztwie Gór Stołowych	Transport
	72.	Działania podmiotów indywidualnych oraz gmin zmierzające do utworzenia sieci połączeń autobusowych w rejonach górskich	Miejscowości w sąsiedztwie Gór Stołowych	Transport
	73.	Atrakcje turystyczne regionu jako całości - materialne	Województwo dolnośląskie, powiat kłodzki oraz gminy regionu	Turystyka
	74.	Baza noclegowa o zróżnicowanym standardzie	Obszar Gór Stołowych	Turystyka
	75.	Rozbudowana sieć szlaków turystycznych	Obszar Gór Stołowych	Turystyka

ZAŁĄCZNIK NR 1. WYKAZ PROBLEMÓW I POTENCJAŁÓW, ZGŁOSZONYCH W RAMACH BADANIA ANKIETOWEGO

Podmiot zgłaszający	Lp.	Potencjał	Lokalizacja potencjału	Kategoria
	76.	Walory przyrodnicze Gór Stołowych – obszar prawnie chroniony w formie parku narodowego	Park Narodowy Gór Stołowych	Środowisko
	77.	Miejscowości uzdrowiskowe i wypoczynkowe w rejonie Gór Stołowych (wody mineralne, mikroklimat)	Obszar Gór Stołowych	Środowisko
	78.	Bogata historia regionu i związane z nią zabytki i pomniki kultury	Obszar Ziemi Kłodzkiej	Środowisko
	79.	Obszar przygraniczny	Obszar Ziemi Kłodzkiej	Spółeczno-gospodarcza
	80.	Odległość od ośrodków naukowych (Wrocław, Praga)	Obszar Ziemi Kłodzkiej	Spółeczno-gospodarcza
	81.	Oryginalny styl historycznej zabudowy regionu	Obszar Ziemi Kłodzkiej	Osadnictwo
	82.	Zabudowa postindustrialna umożliwiającą adaptację na cele mieszkaniowe	Obszar Ziemi Kłodzkiej	Osadnictwo
Gmina Bogatynia	83.	Położenie geograficzne na Trójstyku granic Polski, Niemiec oraz Czech	Miasto i gmina Bogatynia	Transport
	84.	Zasoby kulturowe stanowiące atrakcyjną bazę do rozwoju turystyki (zabudowa łązka, domy przystupowe)	Miasto i gmina Bogatynia	Turystyka
	85.	Możliwość rekultywacji terenów pogórnich	Miasto i gmina Bogatynia	Turystyka
	86.	Kraina Domów Przystupowych jako alternatywna droga rozwoju gminy	Miasto i gmina Bogatynia	Środowisko
	87.	Znaczna ilość terenów zielonych na obszarze gminy	Miasto i gmina Bogatynia	Środowisko
	88.	Położenie gminy na Pogórzu Izerskim	Miasto i gmina Bogatynia	Środowisko
	89.	Funkcjonowanie stabilnego pracodawcy - kompleksu "Turów"	Miasto i gmina Bogatynia	Spółeczno-gospodarcza
	90.	Bliskość niemieckiego i czeskiego rynku pracy	Miasto i gmina Bogatynia	Spółeczno-gospodarcza
	91.	Duża ilość mieszkań w zasobie komunalnym gminy	Miasto i gmina Bogatynia	Osadnictwo
	92.	Objęcie gminy w 100% miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego	Miasto i gmina Bogatynia	Osadnictwo
	93.	Funkcjonowanie szpitalu gminnego	Miasto i gmina Bogatynia	Osadnictwo
Gmina Leśna	94.	Miejsca parkingowe	Leśna, tereny po fabryce włókienniczej	Transport
	95.	Transport zbiorowy	Obszar gminy Leśna, np. możliwość przywrócenia starych linii kolejowych oraz rozszerzenia współpracy międzygminnej w zakresie transportu zbiorowego	Transport
	96.	Trasy rowerowe	Obszar gminy Leśna, duża liczba atrakcyjnych turystycznie terenów, przez które można poprowadzić trasy	Transport
	97.	Duża liczba atrakcyjnych turystycznie terenów	Obszar gminy Leśna	Turystyka
	98.	Duża liczba podmiotów świadczących usługi turystyczne	Obszar gminy Leśna	Turystyka
	99.	Dużo dziedzictwa kulturowego (w tym pałace i zamki)	Obszar gminy Leśna	Środowisko
	100.	Obszary atrakcyjne przyrodniczo	Obszar gminy Leśna (np. obszary Natura 2000, zbiorniki wodne, lasy)	Środowisko
	101.	Jakość zamieszkania	-	Osadnictwo
	102.	Rozproszona zabudowa na obszarach wiejskich gminy	-	Osadnictwo

opracowanie

Instytut Rozwoju Terytorialnego

ul. J. Wł. Dawida 1A

50-527 Wrocław

www.irt.wroc.pl

wykaz sporządziła

Małgorzata Mongiało